

KAYNAKLAR

- Abdulkerim, Fethî, *ed-Devletü ve's-Siyâdetü fi'l-Fîkhi'l-İslâmî*, Kahire 1404/1984.
- Adam, Baki, "Dinler Arası Diyalog", *Din Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar*, İst. 2000.
- Ahmed ibn Ebi Süleyman, *İslâm'ın Uluslar Arası İlişkiler Kuramı*, trc. Fehmi Koru, İst. 1985.
- Akyüz, Vecdi, *Kur'an'da Siyasi Kavramlar*, İst. 1998.
- Alper, Hülya, *İmanın Psikolojik Yapısı*, İst. 2002.
- Altindal, Aytunç, "Yeni Bir Religio: İnsan Hakları Evrensel Bildirisi", *Yeni Türkiye*, XXI (Ank. 1998).
- Altıntaş, Ramazan, "İslâm'a Göre Sekülerleşmenin İmkânı", *İslâmiyât*, IV/3 (Ank. 2001).
- 'Alwânî, Tâhâ J., "Naturalization And The Rights of Citizens", *The American Journal of Islamic Social Sciences*, XI/1 (Washington D.C., 1994).
- Âmidî, *Ebkâru'l-efkâr fî Usûlî'd-Dîn*, I-II, Ayasofya Kütüphanesi, no: 2165.
- Ammma, Muhammed, *el-İslâm ve Hukâku'l-İnsân -Darûrât... Lâ Hukâk-*, Kuveyt 1405/1985.
- Arkoun, Mohammed, *İslâm Üzerine Düşünceler*, trc. Hakan Yücel, İst. 1999.
- Armağan, Servet, *Din-Vicdan Hürriyeti ve Lâiklik (Teori ve Pratik)*, İst. 2003.
- Atay, "İslâm Medeniyetinin Doğuşu, Batışı ve Yeniden Doğması", *A.Ü.i.F.D.*, XXXVIII (Ank. 1998).
- Augustinus, Aurelius, "(Readings from) The City of God", *Readings in Political Philosophy*, edited by. Francis William Coker, New York 1961.
- Ayoub, Mahmoud, "Religious Freedom And The Law of Apostasy in Islam", *Islamochristiana*, XX (Roma 1994).
- Ayubi, Nazih, *Arap Dünyasında Din ve Siyaset*, trc. Yavuz Alogan, İst. 1992.
Political Islam - Religion And Politics in The Arab World-, London, 1994.
- Bağdadî, Abdulkahir b. Tahir, *el-Fark Beyne'l-Firak*, nşr. M. M. Abdülhamîd, Beirut, 1416/1995.
Usûlu'd-Dîn, İst. 1346/1928 (İst. 1346/1928'den ofset).
- Bakillani, Kadi Ebu Bekir b. Tayyib, *el-İnsâf fîmâ Yecibu 'Itikâduhu velâ Yecüzzü'l-Cehlü bih*, nşr. M. Zahid el-Kevserî, Kahire 1413/1993.
- Barry, Norman, "Civil Society, Religion, And Islam", *Islam, Civil Society And Market Economy*, ed. A. Yayla, Ank. 1999.
- Barthold, W., *İslâm Medeniyeti Tarihi*, trc. ve nşr. M. Fuad Köprülü, Kanaat Kitabevi, İst. 1940.
- Başaran, İbrahim Ethem, *Eğitim Psikolojisi*, I-II, Ank 1996.
- Batuhan, Hüseyin, *Batıda Tolerans Fikrinin Gelişmesi*, İst. 1959.
- Belâzurî, Ebu'l-Hasen, *Futûhu'l-Buldân*, nşr. R. Muhammed Ridvân, Mısır 1350/1932.
- el-Bennâ, Cemâl, *Hamsetu Meâyîr li-Masdâkuyyeti'l-Hukmi'l-İslâmî*, Kahire 1997.
Kadîyyetu'l-Hurriye fî'l-İslâm, Kahire, 1405/1985.
Menhecu'l-İslâm fi Takribî Hukâku'l-İnsân, Kahire, 1519/1999.
- Berger, Peter L.; Berger, Brigitte; Kellner, Hansfried, *Modernleşme ve Bilinç*, trc. Cevdet Cerit, İst. 1995.

- Bergson, Henry, *Ahlak ile Dinin İki Kaynağı*, trc. Mehmet Karasan, Ank. 1962.
- Beyâdî, Kemaleddin, *İşârâtu'l-Merâm min İbârâti'l-Îmâm*, nşr. Y. Abdurrazîk, Kahire 1368/1949.
- el-Beydâvî, Kâdi Nâsıruddîn, *Envâru't-Tenâzil ve Esrâru't-Te'vil - Tefsîru'l-Beydâvî*, İst. trz. (Dersaadet Kitabevi).
- Bilmen, Ömer Nasuhi, *Hukûku İslâmiyye ve İstilâhat-ı Fikhîyye Kâmusu*, İst. 1985.
- Birand, Kamuran, "Dinin Mahiyeti Üzerine", A.Ü.İ.F.D., I/3 (1957).
- Bolay, S. Hayri; Türköne, Mümtaz'er, *Din Eğitimi Raporu*, Ank 1995.
- Borrman, Maurice, "Pluralism And Its Limits in The Qur'an And The Bible", *Islamochristiana*, XVII (Roma 1991).
- Bostancı, Ahmet, *İslam Kamu Hukukunda Gayr-i Müslümanlar -Hz. Peygamber Devri Uygulaması Temelinde-*, Basılmış Doktora Tezi, M.Ü. SBE, İst. 1999.
- Bury, Jhon Bagnell, *A History of Freedom of Thought*, New York 1952.
- el-Câbirî, Muhammed Âbid, *İslâm'da Siyasal Akıl*, trc. Vedi Akyüz, İst. 1997.
- Arap Aklının Oluşumu
- İbrahim Akbabâ, İst. 1997. *İslâm'da Siyasal Akıl*, trc. Vedi Akyüz, İst. 1997.
- Calvin, Jean, "(Readings from) The Institutes of The Christian Religion", *Readings in Political Philosophy*, Edited by F. W. Coker, New York 1961.
- Cangizbay, Kadir, *Çok-Hukululuk, Laiklik ve Laikrasi*, Ank. 2002.
- Cassâs, Ebu Bekr Ahmed b. Ali er-Râzî, *Ahkâmu'l-Kur'an*, İst. 1335.
- Cilacı, Osman, *Hristiyanlık Propagandası ve Misyonerlik Faaliyetleri*, Ank. 2005.
- Clark, Walter Houston, "Çocukluk Dönemi Dini", trc. Neda Armaner, A.Ü.İ.F.D., XXIV (Ank. 1981).
- Cooke, Maeve, A Secular State for a Postsecular Society? Postmetaphysical Political Theory and the Place of Religion, www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/fulltext/118514728/HTMLSTART
- Cüveyînî, *Kitabu't-telîhîs fi Usûli'l-Fîkh*, nşr. Abdullâh Cevlim en-Nevbâni, Ahmed el-'Umerî, Beyrut 1996.
- Davudoğlu, Ahmet, "Uluslararası İlişkiler Açısından Din ve Vicdan Hürriyeti", *Demokratik Hukuk Devletinde Din ve Vicdan Hürriyeti*, www.ensar.org/sagmenu/1.Oturum_kitap.htm#b.kuzu
- Downey, Fairfax, *Kanuni Sultan Süleyman*, trc. Enis Behîç Koryürek, Kültür Bakanlığı Yay., İst. 1975.
- Duran, Bünyamin, "Postseküler Toplumda Bediüzzaman'ı Yeniden Okumak", *Ay Vakti*, sy. 82-84, İst. 2007.
- Dursun, Davud, "Din ve Vicdan Hürriyetinin Siyasal Sistem Açısından Anlamı ve Uygulanması", *Doğu'da ve Batı'da İnsan Hakları*, İst. 1996.
- Düzgün, Şaban Ali, *Din, Birey ve Toplum*, Ank. 1997.
- ed-Dehebî, İdvâr Ğâlî, *Muâmeletü Ğayırl-Müsâlimîn fî'l-Mücteme'î'l-Îslâmî*, Kahire 1993.
- Ebu 'Uzbe, Hasan b. Abdilmuhsin, *er-Ravdatu'l-Behîyye fîmâ Beyne'l-Ęşâira ve'l-Mâturîdiyye*, Haydarâbâd 1322.
- İbnü'l-Ârâbî, Ebû Bekr Muhammed, *Ahkâmu'l-Kur'an*, nşr. M. A. Atâ, I-IV, Beyrut 1408/1988.
- Ebu Hanife, "el-Fîkh'u'l-ekber"; "el-Vasîyye", *İmam-ı Azam'ın Beş Eseri*, nşr. ve trc. Mustafa Öz, İst. 1992.
- Ebu Süleyman, A. Ahmed, *İslâm'ın Uluslararası İlişkiler Kuramı*, trc. F. Koru, İst. 1985.
- Ebu Ubeyd, Kâsim ibn Sellâm, *Kitabu'l-Emvâl*, Kahire 1981.
- Ebu Ya'lâ, İbn Ferrâ Muhammed b. Huseyn, *el-Mu'temed fi Usûli'd-Dîn*, thk. V. Zeydan Harrad, Beyrut 1974.
- Ebu Yusuf, Yakub b. İbrahim, *Kitâbu'l-Harac*, Kahire 1397.
- Erdoğan, Mehmet, "Kur'an Vahyinin Nüzûl Dönemin Olgusallığıyla İlişkisinin Fikhî Yorumu", *Îslâmîyat*, VII/1 (Ank. 2004).

- Erdoğan, Mustafa, *Anayasal Demokrasi*, Ank. 1999.
- “Din İslismari”, Hukuk ve Temel Haklar”, *Yasama Bülteni*, sy. 2, Ank. 2000.
- Dersimiz Özgürlik, İst. 2001.
- el-Eş'arî, Ebu'l-Hasen Ali b. İsmail, *el-İbâne an Usûli'd-Diyâne*, Medine 1410.
- Makalâtü'l-İslâmîyyân*, İst. 1928.
- Risâle fi İslîhsâni'l-Havz fi İslîmî'l-Kelâm*, nrş. Maccarty, Beirut 1953.
- Fazlur Rahman, *Allah'ın Elçisi ve Mesajı -Makaleler I-*, trc. Adil Çiftçi, Ank. 1997.
- İslamî Yenilenme -Makaleler II-*, trc. Adil Çiftçi, Ank. 2000.
- “The Status of The Individual in Islam”, *Islamic Studies -Journal of The Islamic Research Institute*, V/4 (Pakistan 1966).
- Fersahoğlu, Yaşar, “Din Eğitimi ve Öğretiminde İnsanı Tanımanın Önemi”, *İlam Araştırma Dergisi*, II/2 (İstanbul 1997).
- Fuzûlî, Muhammed b. Süleyman el-Bağdâdi, *Matla'u'l-İtikâd fi Marifeti'l-Mebde' ve'l-Meâd*, nrş. Muhammed et-Tancî, Ank. 1962.
- Gazzâlî, Ebu Hamid Muhammed, *el-Iktisâd fî'l-İtikâd*, nrş. Mustafa el-Kabani el-Dîmeşki, Mısır trz. (Matbaatü'l-Edebiyye).
- Glock, Charles Y., “Dindarlığın Boyutları Üzerine”, trc. M. Emin Köktaş, *Din Sosyolojisi*, nrş. Y. Aktay, M. E. Kóktas, 2. bs., Ank. 1998.
- Göktürk, Gülay, “Zorunlu Din Dersi ve Kur'an Kursları”, *Tercüman*, 18/02/2005, www.liberal-dt.org.tr/index.php?lang=tr&message=article&art=286
- Günay, Enver, *Din Sosyolojisi Dersleri*, Kayseri 1993.
- Güner, Osman, “Hz. Peygamber'in 'Öteki'ne Bakışı”, *İslâm ve Öteki*, nrş. Cafer Sadık Yaran, İst. 2001.
- Güngör, Erol, *Ahlâk Psikolojisi ve Sosyal Ahlâk*, İst. 1995.
- Gürkan, Ahmet, *İslâm Kültürünin Garbi Medenileştirmesi*, 4. Bs. Ank. 1989
- el-Gânnûşî, Raşîd, *el-Hurriyyetü'l-Âmme fî'd-Devleti'l-İslâmîyye*, Beirut 1993. Hu-kûku'l-Muvâtanah: Hukukâ Çayırlı Müslimîn fî'l-Mütâcemî'e'l-İslâmî, Virginia, 1992.
- el-Hallâf, Abdülvahhab, *es-Siyasetü's-Şer'iyye ev Nizâmu'd-Devleti'l-İslâmîyye fiş-Şu'unî'd-Dustûriyyeti ve'l-Hâriciyye*, Kahire 1350.
- Hâkim es-Semerkandî, *Şerhu'l-Fikhi'l-ekber*, Haydarâbâd 1321.
- Halis Ayhan, *Eğitime Giriş ve İslâmîyet'in Eğitime Getirdiği Değerler*, İst. 1982.
- Hallâf, Abdülvahhab, *İllu Usûlü'l-Fikh*, 8. bs., İst. 1388/1968.
- Hamayon, Roberte, “Uniteryan Universalist Association”, *The Encyclopedia of Religion*, ed. M. Eliade, j. S. Thayer, New York 1987.
- Hamidullah, Muhammed, *İslâm'da Devlet İdaresi*, trc. Kemal Kuşçu, Ank. 1979.
- Introduction to Islâm*, İst. trz. (Dersaadet Yayınları).
- İslâm Anayasası Hukuku*, nrş. Vecdi Akyüz, İst. 1995.
- İslâm Peygamberi*, trc. Salih Tuğ, Ank. 2002.
- Hanefi, Hasan, “Dinî Değişme ve Kültürel Tahakküm”, trc. İlhamî Güler, *İslâmî Araştırmalar*, VI/3 (1992).
“Geleneksel İslâm Düşüncesindeki Otoriteryenliğin Epistemolojik, Ontolojik, Ahlakî, Siyasî ve Tarihî Kökenleri Üzerine”, *İslâmîyat*, II/2 (Ank. 1999).
- Harman, Ömer Faruk, “Evrensel Dinlerin İnsan Haklarına Bakışı”, *Diyanet İslîmi Dergi*, XXXIV/3 (Ank.).
- Harpûti, Abdullatif, *Tenkîhu'l-Kelâm fî Akâidi'l-Ehli'l-İslâm*, 2. Bs. İst. 1330.
- Hatemi, Hüseyin, *İnsan Hakları Öğretisi*, İst. 1988.

- Hökelekli, Hayati, *Din Psikolojisi*, Ank. 1993.
- Hudarî, Muhammed, *Usûlü'l-Fikh*, Beirut 1389/1969.
- Iqbal, Muhammad, *The Reconstruction of Religious Thought in Islam*, Lahore 1989.
- İbn Cevzî, ebu'l-Ferec Abdurrahman, *Nakdu'l-İlm ve'l-Ulemâ ev Telbüsü İblîs*, nşr. M. M. el-İstanbullu, yer yok, 1396/1976.
- İbn Ebi'l-İzz, Ali, *Usûlu'l-Akîdeti'l-İslâmîyye*, Beirut 1988.
- İbn Haldun, Ebî Zeyd Abdurrahman, *Şîfâ'u's-Sâil li-Tehzîbi'l-Mesâil*, nşr. Muhammed et-Tancî, İst. 1958
- İbn Hazm, *Kitabu'l-Fasl fi'l-Milel ve'l-Ehvâi ve'n-Nihâl*, Matbaatu't-Temeddüdün, 1321.
- İbn Hisâm, Ebû Muhammed Cemaleddin Abdülmelik, *es-Sirâti'n-Nebeviyye*, nşr. Cemal Sabit, M. Mahmud, Seyyid İbrahim, Dâru'l-Hadîs, Kahire 2004.
- İbn Humâm, Kemâleddin, *Kitabu'l-Musâyere*, İst. 1400/1979.
- İbn Kayyîm, Ebû Abdîllâh Muhammed b. Ebî Bekr el-Cevziyye, *Zâdi'u'l-Meâd*, III, trc. Muzaffer Can, İst. 1990.
- İbn Rûşd, Ebû'l-Veliid Muhammed, "Kitabu'l-Kefâ an menahîci'l-edille", *İbn Rûşd'ün Felsefesi*, trc. N. Ayasbeyoğlu, Ank. 1955.
- İbn Teymiyye, Ebû'l-Abbas Takîyyû'd-Dîn Ahmed b. Abdi'l-Hâlim, *Kitabu'l-Îman*, Mısır 1325. *Der'u teâruzi'l-akl ve'n-nâkl* (nşr. M. R. Sâlim), yer yok, 1401/1981.
- Siyâsetü's-Şer'iyye fi İslâhi'r-Râ'î ve'r-Râ'iyye, Mısır 1322.
- Kâidetun Celîletun fi't-Tevessûl ve'l-Vesîle*, nşr. S. Reşîd Rıza, Mısır 1345.
- Mecmû'u'l- Fetevâ*, nşr. Abdurrahman b. Muhammed, I-XXXV, Mekke 1381-1386.
- Minhâcü's-Sünneti'n-Nebeviyye fi Nakdi Kelâmi's-Ş'atî'l-Kaderiyye*, nşr. M. Raşîd Sâlim, y.y. 1406/1986.
- İbnu'l-Ârâbî, Ebû Bekr Muhammed, *Ahkâmu'l-Kur'an*, nşr. M. A. Atâ, I-IV, Beirut 1408/1988.
- İbnu'l-Esîr, Ebû'l-Hasen Ali b. Ebî'l-Kerem, *el-Kâmil fi't-Târih*, I-IX, Mısır 1357.
- el-Îcî, Adûduddîn, *el-Mevâkif fi İlmi'l-Kelâm*, Beirut trz. (Âlemü'l-kütüb).
- İnsan Hak ve Hürriyetleri Aşısından Başörtüsü*, Hukukçular Birliği Vakfı Yayınları, Ank. 1998.
- İsfahanî, Râğıb, *el-Mufradat fi Ğâribi'l-Kur'an*, İst. 1986.
- İzutsu, Toshihiko, *Kur'an'da Dînî-Ahlâkî Kavramlar*, trc. Selahaddin Ayaz, İst. trz. (Pınar Yay.).
Kur'an'da Allah ve İnsan, trc. S. Ateş, İst. trz. (Yeni Ufkular Neşriyat).
The Concept of Belief in Islamic Theology - A Semantic Analysis of Îmân and Islâm-, Tokyo 1965.
- Jean Stuart Mill, *Hürriyet*, trc. M. O. Dostel, Ank. 1988.
- Kaboğlu, İbrahim Ö., *Özgürlikler Hukuku*, İst. 1996.
- Kâdî Abdülcebâr, el-Hemedânî, *Şerhu'l-Usûli'l-Hamse*, nşr. Abdülkerim Usman, Kahire 1988.
el-Muhît bi't-Teklîf, nşr. es-Seyyid Azmî, A. F. el-Ezherî, Kahire trz. (Dâru'l-Misriyye).
"el-Muhtasar fi Usûli'd-Dîn", *Resâilu'l-Adl ve't-Tevhid*, nşr. M. Ammara, Müessesetu Darî'l-Hilal, 1971.
- Kant, Immanuel, *Ahlâk Metafiziğinin Temellendirilmesi*, trc. İonna Kuçuradi, Ank. 2002.
- Kapanı, Münci, *Kamu Hürriyetleri*, Ank. 1976.
- Karâfi, Ebû'l-Abbas Ahmed b. İdrîs, *el-İhkâm fi Temyîz'il-Fetevâ anî'l-Ahkâm ve't-Tasarrufât'il-Kâdî ve'l-Îmâm*, nşr. A. Ebu Gudde, Haleb 1387/1967.
- Karaman, Hayreddin, "İslâm Hukukunda Devlet, Fert ve İnsan Hakları", *Türklerde İnsanî Değerler ve İnsan Hakları*, İst. 1992.

- Kâsânî, Ebu Bekr b. Mes'ud, *Bedâi'u's-Sinâ'i fi Tertiibi's-Şerâ'i*, Mısır 1328.
- Kayıtlık, Hasan, "Bireysel Dindarlığın Psikolojik Kaynakları", *Dinî Araştırmalar*, V/13 (2002).
- Kazıcı, Yusuf Ziya, "Osmanlı Devletinde Dinî Hoşgörü", *Köprü*, S 65 (Kış 1999), ss. 75-81.
- Khadduri, Majid, *İslâm'da Savaş ve Barış*, trc. Nejdet Özberk, 1. bsk., İst. 1998.
- Kılıç, Muharrem, "Hukuk Teorisinde Sosyal Değişim Düşüncesini Sınırlayan Deterministik Tutumun Teolojik ve Etik Kökenleri –Şâtibî'nin Hukuk Teorisinde Metodolojik Yenilenmenin İmkânı Sorunu–" *İslâmiyat*, VI/4 (Ank. 2003).
- Kılıç, Ünal, "Bî'r-î Maûne Seferi (Sebep, Sonuç ve Çıkar İlişkileri Bağlamında)" *Marife*, III/1 (Konya 2003).
- Kırbaçoğlu, M. Hayri, "İslâm'a Yamanan Sanal Şiddet: Recm ve İrtidad Meselesi", *İslâmiyat*, V/1 (Ank. 2002).
- Köse, Saffet, *İslam Hukuku Açısından Din ve Vicdan Hürriyeti*, İst. 2003.
- Lewis, Bernard, *İslâm'ın Siyasal Dili*, trc. Fatih Taşar, Kayseri 1992.
- Locke, John, *Hoşgörü Üstüne Bir Mektup*, trc. Melih Yürüßen, Ank. 1998.
- Mansoor, S. Parvez, *Islam and Human Rights: A Modernist Guide*, www.islam21.net/pages/keyissues/key4.htm, Temmuz 2002.
- Mârî b. Süleyman, *Ahbârû Fetârikeki Kursiyî'l-Meşrîk*, ed. Henricus Gismondi S.J., Roma 1899.
- Maturîdî, Ebu Mansur Muhammed, *Kitâbû't-Tevhîd*, nrş. Fethullah Huleyf, Beirut 1970.
- Tevâlîtu Ehli's-Sünne*, nrş. M. Müstezîfi er-Rahman, Bağdat 1983.
- Maududi, Abu'l-A'lâ, *Islamic Law And Constitution*, trans. into Eng. and ed. Khurshid Ahmad, Lahor 1960.
- Maverdî, Ali b. Muhammed, *el-Ahkâmü's-Sultâniyye*, trc. Ali Şafak, İst. 1994.
- el-Mavslî, Abdullâh b. Mahmud, *el-İhtiyâr li Ta'lîlî'l-Muhtâr, ta'lîk Mahmud Ebu'd-Dâkîk*, İst. 1989.
- el-Merginânî, Burhanüddîn Ebu'l-Hasan Ali b. Ebi Bekr, *el-Hidâye Tercemesi*, I-IV, trc. Ahmed Meylânî, İst. 1986.
- el-Merzûkî, İ. Abdullâh, *Hukûku'l-Însân fi'l-Îslâm*, İngilizce'den trc. M. H. Mürsî, Abudabi 1997.
- Mevdûdi, Ebu'l-Âlâ, *Teffîmu'l-Kur'an*, I-VII, trc. Kurul, İst. 1991. Tarih
Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamberin Hayatı, I-III, trc. Ahmed Asrar, İst. 1985.
- Mill, J. Stuart, *Hürriyet*, trc. Mehmet Osman Dostel, Ank. 1988.
- el-Mubarek, Muhammed, *Nîzâmu'l-Îslâm -el-Hukm ve'd-Devle-*, Kahire 1394/1974.
- el-Mütevelli, Abdülhamit, *Mebâdiu Nîzâmu'l-Hukm fi'l-Îslâm*, İskenderiyye, 1978.
- en-Nâ'im, Abdullaî Ahmed, *Toward An Islamic Reformation –Civil Liberties, Human Rights, And International Law*, Foreword By John Voll, New York 1990.
- en-Nebhân, Muhammed Faruk, *Îslâm Anayasası ve İdare Hukukunun Genel Esasları*, trc. Servet Armağan, İst. 1980.
- en-Nesefî, Ebu Muîn Meymun b. Muhammed, *Bâhru'l-Kelâm fî Akâidi Ehli'l-Îslâm*, Konya 1327.
- Tebârîtu'l-Edîle fi Usûli'd-Dîn*, nrş. H. Atay, Ank. 1994.
- en-Neyfer, Ihmîde, "Mine'r-Ridde ilâ'l-Îmân îlâ Va'yît-Tenâkûd", *Islamochristiana*, XIII (Roma 1987).
- Nevbâhtî, Ebu'l-Muhammed el-Hasen b. Musâ, *Kitabu'l-Firâki's-Şî'a*, nrş. H. Ritter, İst. 1931.
- Nurî, Said, *Risâle-i Nûr Külliyyati*, Nesîl Yay., İst. 2003.
- Öktem, Akif Emre, *Uluslararası Hukukta İnanç Özgürlüğü*, Ank. 2002.
- Öner, Necati, *İnsan Hürriyeti*, Ank. 1990.
- Özbilgen, Erol, *Bütün Yönüyle Osmanlı (Âdâb-ı Osmâniye)*, İz Yay., İst. 2004.
- Özcan, Hanîfi, *Epistemolojik Açıdan İman*, İst. 1992.

- Maturidi'de Dinî Çoğuulculuk, İst. 1995.
- Özdağ, Ümit, "Bati'da İnsan Haklarının Doğuşu", *Doğu'da ve Batı'da İnsan Hakları*, Ank. 1996.
- Özdoğan, Öznur, "Kendini Gerçekleştirme Açısından İnsan-Din İlişkisi", *A.Ü.İ.F.D*, XXXVII (Ank. 1997).
- Öztürk, Levent, "Hristiyan Yazarlardan Mâri'ye Göre Müslümanların Hoşgörülü Yönetimine Örnekler" *Sakarya Ü.İ.F.D*, V (Sakarya 2002).
- Pazarlı, Osman, *Din Psikolojisi*, İst. 1972.
- Pezdevî, Ebu'l-Yusr, *Ehl-i Sünnet Akâidi*, trc. Şerafeddin Gölcük, İst. 1998.
- Pickthall, Muhammad Marmaduke, *Tolerance in Islam -An Abridged Version of the 1927 Lecture-*, <http://users.erols.com/gmgm/toleran1/html.intro>
- Rabî', Münīb Muhammed, *Damânatü'l-Hürriyye Beyne Vâkı'iyeti'l-İslâm ve Felsefeti'd-Dimukrâtiyye, Riyad 1408/1988*.
- er-Rassî, el-Kâsim, "Usûlu'l-Adl ve't-Tevhîd", *Resâilu'l-Adl ve't-Tevhîd*, nşr. M. Ammâra, Müessesetu Dari'l-Hîâl, 1971.
- Rîdvan, Zeyneb, *en-Nazariyyetu'l-İctimâiyye fi'l-Fikri'l-İslâm -Usûluhâ ve Binâuhâ mine'l-Kur'an ve's-Sünne-*, Kahire 1982.
- Rousseau, Jean Jacques, *Toplum Sözleşmesi*, trc. Vedat Günyol, İst. 1994.
- es-Sabûnî, Nureddin Ahmed b. Mahmud, *el-Bidâye fi Usûli'd-Dîn*, nşr. B. Topaloğlu, Ank. 1995.
- es-Semerkandî, Hâkim, *Şerhu'l-Fikri'l-Ekber*, Haydarâbâd 1321.
- es-Sibâh, Suâd Muhammed, *Hukûku'l-İnsân fî'l-'Asri'l-Muâsır*, Lübnan 1997.
- es-Şafîî, Muhammed b. İdrîs, *Kitabu'l-Umm*, I-VII, Mısır 1362.
- es-Şatîbi, Ebu İshak İbrahim b. Musa, *el-Muvâfakât fi Usûli's-Şerî'a*, I-IV, trc. M. Erdoğan, İst. 1990.
- es-Şehristânî, Ebu'l-Feth Muhammed b. Abdilkerîm, *el-Milel ve'n-Nihâl*, I-II, nşr. E. A. Mehnâ, A. H. Fâur, 4. bs., Beyrut 1415/1995.
- et-Taberî, Ebu Ca'fer Muhammed b. Cerîr, *Tefsîru't-Taberî (Câmi'u'l-Beyân fî Tevîli'l-Kur'an)*, Beyrut 1412/1992.
- et-Tabliyye, el-Kutb Muhammed, *el-İslâm ve Hukûku'l-İnsân -Dirâsetun Mukâranetun-*, Dâru'l-Fikri'l-Arabi, 1404/1984.
- et-Tusî, Nasreddin, *Risalet-i İmamet*, nşr. M. Takî Dâniş Pejve, Hardadmâh 1335.
- Sâbık, Seyîd, *Fikhu's-Sünne*, Beyrut 1397/1977.
- Sarıçam, İbrahim, Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajî, DİB Yay., Ank. 2004
- Selçuk, Mualla, "Din Öğretimi Özgürleştirin Bir Süreç Olabilir Mi?", *Din Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar*, İst. 2000.
"Din Öğretiminin Kuramsal Temelleri", *Uluslararası Din Eğitimi Sempozyumu*, Ank. 20-21 Kasım 1997.
- Semerkandî, Hâkim, *Şerhu'l-Fikri'l-Ekber*, Haydarabad 1321.
- Serahsî, Ebu Bekr Muhammed b. Ahmed, *el-Mebsut*, Beyrut, 1398/1978.
- Sezen, Yünni, *Maddeci Felsefenin Çıkmazları*, İst. 1996.
- Sezer, Abdullah, *Türk ve Amerikan Yüksek Mahkeme Kararlarında Din-Vicdan Özgürlüğü ve Din-Devlet İlişkisi (Lâisizm-Sekülerizm)*, Yüksek Lisans Tezi, Dnş. S. İnceoğlu, MÜ SBE, İst. 2000, 53.
- Şahin, Hasan, *Maturidi'ye Göre Din*, Kayseri 1987.
- Şâtîbi, Ebu İshâk İbrahim b. Musa, *el-Muvâfakât*, trc. Mehmet Erdoğan, İst. 1990.

- es-Şehristânî, Ebu'l-Feth Muhammed, *el-Mîlēl ve'n-Nihâl*, nşr. E. A. Mehnâ, A. H. Fâur, Beirut 1415/1995.
- Şentürk, Habil, *Din Psikolojisi*, Konya 1997.
- Taberî, Ebû Cafer Muhammed ibn Cérîr, *Câmi'u'l-Beyân fî Te'vîlî'l-Kur'an*, Beirut 1412/1992.
- Talbî, Mohammed, "Religious Liberty: A Muslim Perspective", *Islamochristiana*, XI (Roma 1985).
- Tanör, Bülent, *Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu*, Yön Matbaası, 1994.
- Taftazânî, Saduddîn Mesud b. Ömer, *Şerhu'l-Akâid*, İst. 1305.
- Tibi, Bassam, "İslam Uygarlığında Sivil Toplumun Dayanağı: İslam ve Demokrasi -Uygarlıklar Arasındaki Köprüler-", trc. Ahmet Fethi, *Sivil Toplum, Demokrasi ve İslâm Dünyası*, ed. Elisabeth Özdalga, Sune Persson, İst. 1999.
- The Challenge of Fundamentalism -Political Islam And The New World Disorder-, London 1998.
- Trear, Robert, *Religious Freedom: Community Rights*, www.geocities.com/r_trear/Freedom/religious.freedom.htm
- Turnagil, Ahmet Reşit, *İslamiyet ve Milletler Hukuku*, İst. 1977.
- Uluğbay, Hikmet, "Kitap Yasaklama Üzerine Düşünceler", *Türk Küütâphaneçiliği*, XXIX/ 4 (2015), ss. 707-717.
- Vahidi, Ebu'l-Hasen Ali, *Esbâbu'n-Nüzûl*, Beyrut trz. (Âlemü'l-Kütüb)
- Watt, William Montgomery, *Modern Dünnyâda İslâm Vahyi*, trc. Mehmet S. Aydin, Ankara 1982.
- Yaman, Ahmet, "İslam Hukuk İlmi Açısından Makâsid İctihâdının Ya Da Teleolojik Yorum Yönteminin İlkeleri Üzerine", *Marîfe Dergisi*, II/1 (Konya, 2002).
- Yayla, Mustafa, *İslam Hukukunda İnsan Hakları ve Eşitlik*, Basılmamış Doktora Tezi, M.Ü. SBE, İstanbul, 1994.
- Yazır, Elmalılı M. Hamdi, *Hak Dîni Kur'an Dili*, nşr. İsmail Karaçam vd., I-X, İst. trz. (Azim Dağıtım)
- Yeşilyurt, Temel, "İman, Objektivite ve Yanlışlanabilirlik", *Günümüz İnanç Problemleri*, Erzurum 2001.
- Yıldırım, Suat, *Mevcut Kaynaklara Göre Hristiyanlık*, İst. 1995.
- Yürüsen, Melih, *Ahlâki ve Siyasi Hoşgörü*, Ank. 1994.
- Zemahşeri, Ebu'l-Kâsim Cârullah Mahmûd b. Umer, *el-Keşşâf fî Hakâiki't-Tenzîl ve 'Uyûni'l-Ekâvîl*, I-IV, y.y. trz. (Darü'l-Fikir).
- Zuhaylî, Dr. Muhammed, *Hukâku'l-Însân fî'l-İslâm -Dirâsetun Mukâranetun me'a'l-îlânî'l-Âlemî ve'l-îlânî'l-İslâmî li-Hukûki'l-Însân-*, Dımaşk (Beyrut) 1418/1997.